

Qh. 541, 71

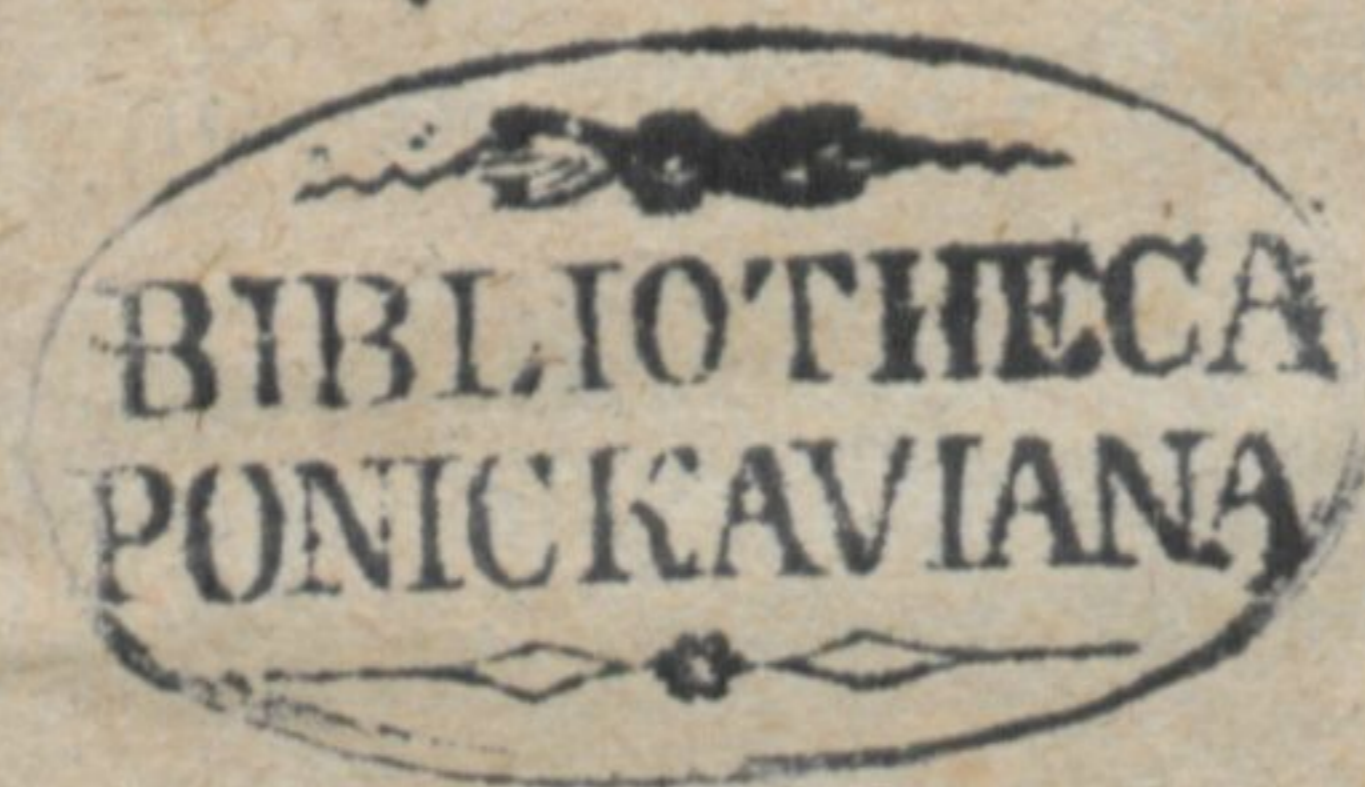
X 1863001

II
II h
295

MULLIER NON HOMO!

ANNO M DC XC.

3 pl.

32

25

11. 698

MULLER

NON

HOMO!

AMUNDUS

STRITOTHEC
POLYGLYPTA

MULIER

NON

HOMO!

THESIS I.

Um in Sarmatia, ut in campo omnis licentia, liberum sit credere & docere, JESUM CHRISTUM Filium DEI Salvatorem, & Redemptorem animarum nostrarum, unâ cum Spiritu Sancto non esse DEUM, licebit opinor etiam mihi credere & docere, quod multo minùs est, Mulieres scilicet non esse Homines, & quod inde sequitur Christum ergò pro iis non esse passum, nec eas salvari. Si enim non solum in hoc regno tolerantur, sed etiam à magnatibus præmiis afficiuntur, qui blasphemant Creatorem, cur ego exilium aut supplicium timere debeo, qui simpliciter convicior creaturam? præsertim cum eo modo ex sacris literis probare possim, mulierem non esse hominem, quo illi probant Christum non esse DEUM,

Th. 2. Exhorrescent hîc sine dubio omnes lectores, & sine mora, antequam malum longius serpat, me dignum judicabunt, qui ipse cum Theisibus, his meis ardeam: Sed si isti lectores rem non ex opinione, ut vulgus, sed ex Veritate, ut Philosophi, & existimare & ἀνὰ πᾶσιν ponderare voluerunt, nullam profecto invenient causam, cur mihi debeant jure succensere.

Th. 3. Si enim sunt Catholici, sinceritati meæ ignoscant potius, quam irascentur, quod ego hæreticus, posito

hoc principio: Nihil esse credendum, nisi quod in sacris literis expressum sit, nec mulierem esse hominem credam, cum & hoc nusquam extet, si sunt sectarii; impudentissimi sunt nebulones, quod me execrantur quem genuerunt, & à quibus hoc principium didici. Hoc certè efficiam, ut cogantur aut propriam doctrinam abnegare, aut mihi assentiri. Sequar enim in hac mea hæresi eandem scripturas interpretandi methodum, quam illi sequuntur in suis.

Th. 4. At quo pacto hoc facies inquit? Animadvertite: Scriptura pronunciat eum esse maledictum, qui verbo DEI aliquid addit; maledicti ergo erunt omnes, qui mulierem esse hominem addunt & credunt. Nam neque in novo neque in veteri Testamento reperitur, mulierem dici vel appellari hominem. Certè si mulier homo esset, appellasset eam alicubi ita Spiritus sanctus; nunquam autem appellavit. Ergo homo non est, & qui eam hominem esse asserit, plus jam sapit, quam ipse DEUS.

Th. 5. Christus licet sæpius in scripturis expressè DEUS appellatur, & quidem verus: tamen pertinaciter negant Anabaptistæ, eum unum esse illum verum DEUM. Mulier quæ ne semel quidem, sed omninò nunquam homo dicitur, hanc tamen esse hominem volunt & credunt. O dolus, ô infania, ô scelus! Licet, ajunt, expressè mulier homo non appellatur, tamen multa sunt loca, ex quibus mulierem esse hominem evincitur. Ecce homines fanaticos: Antea variis libris editis clamitarunt nihil credendum, nisi quod expressum in scriptura reperiatur: jam verò blaterant etiam amplectendum, quod non expressum, sed quod ex expresso elicitur. En versutiam.

Th. 6. Sed sit ita, posse ex expresso elici: quid tum postea? an licebit illis propterea mulierem hominem nominare? nequaquam. Nam & Prophetæ, Christus & Apostoli sciverunt ex expresso hoc elici, & tamen aperte nominare noluerunt, quare neque nos id facere debemus; nisi pro nostra stultitia putamus nobis licere, quod Prophetis, Christo & Apostolis non licuit. Ut autem omnes intelligant, nec
ex.

ex expresse elici posse mulierem esse hominem, inspiciamus
quæso & examinemus illa loca, quæ pro hominatione, ut ita
loquar, mulierum, earum procuratores solent producere.

Th. 7. Ac primò quidem ex verbis DEI: faciamus
ei adjutorium simile sibi: sic argumentantur. Hevah facta
est similis Adamo homini ut Adam. Speciosum quidem ar-
gumentum, sed apertè falsum. Non enim DEUS dixit facia-
mus ei hominem similem sibi, ut possint concludere, Evam
hominem factam ut Adam: sed adjutorium ait, nec dixit si-
mile illi, ut illi beani intelligunt, sed sibi dixit reciprocè.

Th. 8. Quod ut meliùs intelligatur, verba DEI accu-
ratiùs perpendamus. Non est bonum inquit hominem esse
solum: faciamus ei adjutorium simile sibi. Hic nihil aliud
dicitur, quam non est bonum ut unus homo sit in mundo, fa-
ciamus ei adjutorium, quo possit procreare alios homines.
Si ergo hoc adjutorio primum procreandi erant alii homines
ne esset solus; Eva homo non fuit: quia non facta erat, ne
Adamus esset solus, sed ut per illam Adamus procrearet ho-
mines, qui illum à solitudine eximerent. Id ipsum fatetur
Eva. Quamprimum enim Filium Cainum peperit, Virum
genui, exclamavit, juxta voluntatem Domini. Quæ obsecro
erat hæc voluntas Domini? nulla profecto alia, quam ut ho-
minem generaret; ne Adamus esset solus: Ideo & communiter
opinantur Doctores, Evam propterea gemellos peperisse,
Cainum & Abelum. Ecce quam egregiè concordet scriptu-
ra, quamque convenientissimè testetur mater illa omnium
viventium Eva voluntatem hanc Domini, tum primum
completam esse, non quando illa cum Adamo erat in carne
una, id est, unus homo, quia ille adhuc est solus qui est
unus, sed quando mundum aspexisset proles in posterum ge-
nus humanum amplificatura.

Th. 9. Obscura fortè sunt hæc, afferamus clariora.
Experientia testatur communis, & est concors omnium Phi-
losophantium opinio, nihil posse fieri in tota rerum natura,
ubi non concurrant hæ duæ, causæ Efficiens & Instrumenta-
lis. Faber non potest cudere gladium, nisi habeat adjuto-

rium malleum : Scriba non potest scribere, nisi itidem habeat adiutorium pennam : Sartor non potest nere, nisi habeat adiutorium acum : Homo non potest generare, nisi habeat adiutorium mulierem. Ut autem malleus non est faber, acus non est sartor, penna non est scriptor : sic nec mulier homo. Quod si quis negat mulierem esse causam Instrumentalem ; proferat nobis aliam, si membra ostendit pudenda, ridebitur ab omnibus. Nunquam enim instrumentum naturaliter est innatum Efficienti, sed disjunctum : quemadmodum in fabro non est instrumentum manus, sed disjunctum aliquod, malleus : sic nec hoc loco virilia, sed mulier.

Th. 10. Prævideo quod adversarios vexet, particula nempe illa similem sibi : sed facilis est solutio. Ut enim ad rei illustrationem priori exemplo utar : Faber ad cudendum gladium non accipit in manus stramen, sed adiutorium simile sibi, hoc instrumentum ad cudendum gladium sibi conveniens, nempe malleum. Quod enim convenit, est simile & simile est, quod convenit. Sartor non accipit ad vestem reparandam securim, sed acum adiutorium aptum. Sic DEUS ad procreationem hominis noluit Adamo fabricare animal quadrupes aut aliquid aliud dissimile, unde homo commode nasci non potuisset, sed adiutorium sibi simile hoc est idoneum, nempe mulierem. Hinc ait Apostolus, non virum propter mulierem, sed mulierem propter virum factam. Et hunc esse genuinum hujus loci sensum testantur acutissimi quique Hebræorum Rabini, hæcque sibi simile non ad æqualitatem personæ Adami, sed ad convenientiam futuri operis interpretantur. Cui non satisfacio, legat doctissimos nostræ ætatis Theologos, & videbit omnes unanimiter docere, omnino male ex Hebræo versum esse simile sibi, cum nihil minus ibi dicatur, sed ponendum fuisse, adiutorium quod sit coram eo, ut hunc locum exposuit B. Martinus Lutherus ; vel faciamus ei jumentum accommodatum, ut in sua versione exposuit Sebastianus Castalio, quid ergo eum obmurmurare poterunt.

Th. 11.

Th. 11. Sed si ita est mulierem esse similem sibi, vel factam ad imaginem hominis, quid inde? Si Christus Anabaptistis non est DEUS, qui est substantialis, & inconspicua imago DEI Patris; nec dabimus nos illis, mulierem esse hominem, licet ad imaginem hominis dicatur creata.

Th. 12. Quem hæc non movent, eum certè movebunt sequentia. Scivit DEUS creaturus Adamum, se & foemina facturum. Est enim omniscius. Si jam illam hominem esse voluisset ut Adamum, non dixisset, faciamus hominem in singulari, sed faciamus homines, quia autem ita locutus est firmissimum à verbo DEI ducitur argumentum, DEUM noluisse, ut mulier sit homo eumque unum tantum fecisse, hominem, non duos.

Th. 13. Quid? an non ille tantum est homo, qui ad imaginem DEI est conditus? maxime. Quæ ergo est impudentia, docere mulierem esse hominem, cum ad imaginem DEI creata non sit? Percurrat quispiam tota Biblia, & an faciamus eam ad imaginem nostram, vel an modo quod ad imaginem DEI sit facta, alicubi scribatur? D. Paulus expressè ait: Vir est imago & gloria DEI, mulier gloria viri. Vides Apostolum mulieri detrahere imaginem DEI, eamq; hac esse præditam negare. Caveamus ergo contumelia afficere DEUM, & eam hominem statuere, quam ipse imagine sua dignari noluit, præsertim cum & ipsi Papistæ in suis Canonibus confiteantur, mulierem ad imaginem DEI non esse factam.

Th. 14. Mulier si fuisset similis Adamo, id est homini, sequeretur in Paradyso peccasse duos homines. Nam, Eva æquè peccavit ut Adamus: Apostolus autem dicit, per unum hominem intrasse peccatum, non per duos: evincitur ergo, tantum unum ex his duobus fuisse hominem, nempe Adamum & non Evam. Præterea si duo homines peccassent, duo etiam Christi fuissent necessarii, quorum vir pro viris, mulier vero Christus pro mulieribus passus fuisset. Nam, duo cum faciunt idem, non est idem. Venit autem tantum unus Christus, & quidem vir, & satisfecit abundè pro nobis.

Virum

Virum ergo tantum esse hominem & non mulierem, inficias ire nemo potest.

Th. 15. Respondent, Apostolum per unum hominem intellexisse Evam, utpote quæ prior peccaverat. Verum si per Evam peccatum, ergo non per Adamum; aut si per utrumque mentitur Apostolus Paulus, dicens per unum hominem. Alii dicunt Apostolum ideo Adamo ascribere peccatum, quod ille sit dignior: sed si Adamus dignior Eva; Ergo jam illa similis Adamo non est, nec magis homo, quam bestia, qua Adam etiam dignior. Tu dominaberis, dixit DEUS Adamo, omnibus bestiis: hinc fortè illa dignitas. Sed cum vir & mulieri dominetur, quis nisi insanus eam hominem, & non potius eam bestiam credere potest?

Th. 16. Duo hic nobis diluenda veniunt. Unum ubi dicitur, fecit DEUS hominem, masculum & fœminam; fecit eos: alterum, duo erunt in carne una: Talibus conjecturis eos niti oportet, qui ab expresso DEI verbo deficiunt. Quoad primum, concedo DEUM fecisse eos, id est, masculum & fœminam hominem, non autem eos fecisse homines, ut uterque sit homo, diligenter ergo singularis numerus observandus, confirmatur hoc per alterum, duo erunt in carne una, id est masculus & fœmina erit unus homo. Nec dant aliam hujus loci interpretationem etiam ipsi Anabaptistæ, qui tamen sibi contrariantur, dum credunt in conjugio duas personas esse unum hominem, in trinitate verò negant esse possibile, ut tres personæ sint unus DEUS.

Th. 17. Scribunt iidem. Si alicubi clarè traderetur Christum esse æternum DEUM, concederemus facilè pluralem numerum Elohim, faciamus, descendamus, & similes scripturæ dictiones, unde divinitatem Filii DEI probare conantur Trinitarii ad personas trahi diuinas, sed cum nullibi principium istud expressè notatum reperiatur, nihil certi ex ambiguis deduci, sed quare isti sententiosi Doctores hoc præceptum ipsi non observant, & ex plurali numero eos, vel duo plures homines elicere volunt, cum nusquam expressè reperietur mulierem hominem esse?

Th. 18.

Th. 18. Ut autem omni generi argumentorum aduersatio-
rum oppugnemus, etiam ex Grammatica, hoc quod volumus
probemus. Homo cuius est generis? certè masculini tantum.
Masculi ergo tantum erunt homines & non fœminæ. Scio
quidem quosdam imperitos Grammaticos docuisse commu-
nis generis esse homo, sed vehementer lapsi sunt, dum nul-
lus probati scriptoris autoritatem possunt recensere, qui hæc
homo unquam dixerit. Adferunt illud Ciceronis, Tullia
nata erat homo: quasi nata ad homo & non potius ad Tul-
liam spectet. Si dicerem Tullia nata erat animal, an ani-
mal propterea esset generis fœminini? nequaquam. Ob-
servarunt ergò doctissimi illi viri, qui Calepini Dictionari-
um auxerunt, ideo & hanc autoritatem Ciceronis rejece-
runt, & eruditissimus ille Grammaticus Corneli ut Valeri-
us, qui hodie in omnibus fere scholis teritur, in suo com-
pendio hominem esse generis communis negavit. Sicut &
alii multi.

Th. 19. Ab Etymologia sumi firmum argumentum docent
Dialectici omnes. Cum ergo homo derivetur ab humo,
quod ex ea sit conditus, quomodo mulier potest esse ho-
mo, quæ ex humo creata non est? sed ne quis nos sacra im-
miscere profanis clamitet, meq; extra chorum saltare dicat,
qui superius scripsi, me solummodo sacrarum literarum te-
stimoniis usurum, ad scripturas iterum revertor.

Th. 20. 1. Timoth. 2. dicit Christus exstituros multos fal-
sos Prophetas qui & electos, si fieri possit in errorem in-
ducerent, cum ergo dicat, si fieri possit, manifestè apparet
electos seduci non posse. Jam eum, quem DEUS creave-
rat hominem, fuisse vas electum ad vitam æternam, nemo
dubitare potest, Evam autem tale vas electum non fuisse,
& per consequens, nec hominem ad imaginem DEI hinc
constat, quia seducta est: argumentum hoc est firmum, nec
everti potest. Ne autem quis possit oblitterare, hac ratione
Adamum nec esse hominem, quod & idem peccaverit, au-
diat Apostolum dicentem, non Adam, sed Eva seducta est.

Th. 21. Longè pedita sunt ista: feram propiora. Mulier
Cananza veniens ad Christum petiit filiam liberari à Dæmo-
nio.

nio, Christus respondit ei ne verbum quidem: quid hoc
quæso significat? an Christus superbus? nonne clemens &
mitis omnes oneratos ad se venire jubens & refectioem pro-
mittens? maximè. Taciturnitate ergo hac nihil aliud si-
gnificare voluit, quam se ad mulieres non pertinere, neque
mulieres ad illum. Probabo fortius: Intercedebant pro
illa discipuli, sed quid acceperunt responsi? non sum missus
propter illam, sed propter perditas oves Domus Israël: Au-
ditisne mulieres Christum propter vos non esse missum? in-
telligitisne jam viri, uxores vestras ad regnum cœlorum
non pertinere? Respondent nonnulli. Christum ideo durio-
ribus verbis Cananæam aggressum esse, quod fuerit gentilis,
ridicula sanè responsio. Nam nonne DEUS totum mun-
dum dilexit, & tam propter gentiles quam Israëlitas Fili-
um suum unigenitum misit? Pudeat eos tam turpis ineptiæ,
dicant denique. Quare Christus ad nullum virum genti-
lem ita dixerit, ut hanc imbecillam mulierculam, siquidem
innumerabiles viri gentiles ad eum venerint, auxilium pe-
tierint & adepti fuerint nihil securius objurgati, benevolen-
tissimè tractati.

Th. 22. Nondum finis est hujus loci, audite ulterius
& obstupescite: Quam primum dixissent discipuli, dimitte
eam Domine: Respondit Christus: non est honestum su-
mere panem filiis & dare canibus. O magnam JESU
CHRISTE Fili DEI tuam in explicandis rebus diligentiam.
Auditisne miserrimæ mulieres, quomodo Salvator noster vos
vocitet? non homines sed canes: non filios sed catellos? au-
ditisne non esse honestum nobis filiis sumere panem, hoc est
Christum panem illum vitæ qui de cœlo descendit & vobis
dare, quæ nihil aliud estis, quam ipsissimæ bestia fœdæ.
Quid ergo tantopere de vestra salute laboratis? cur supra
voluntatem omnipotentis DEI vos effertis? manete obse-
cro in eo, quo vos natura posuit statu, si & fortunam & DE-
UM clementiorem in hoc mundo experiri concupiscitis.

Th. 23. Si mulier esset homo, omninò malè dixis-
set Christus non esse honestum eam juvare, pejus panem
filiis sumere, quando quidem non sumatur quod in commu-
ne

ne pertinet, pessimè dare canibus. At benè locutus est omnia Dominus: Humiliamini ergo cum Cananæa ô mulieres, cumq; ea exclamat, Verum est Domine canes sumus, sed tamen catelli comedunt de micis cadentibus è mensis dominorum: micam petite quæ casu interdum sub mensam cadit, non panem, qui ordinario DEI modo in mensam nobis Dominis est positus. Ut autem mici panis carnem non saturat, sic nec illa vos salvabit. Imitamini exemplum Mariæ Magdalenæ à Dæmonibus obsessæ, quæ canem ita se esse intelligens repsit ad pedes Domini more canis & auxilium petiit, & consecuta est, sicut & fecit Martha cum sorore Maria ad pedes Christi sese humiliter dimittentes.

Th. 24. Fremunt & freudent adversarii seq; ex eo saltem invictissimum pro molieribus habere argumentum jactitant, quod Christus addiderit fides tua te salvam fecit: sed vide mi lector, quomodo homines ad mendacia dilabi oporteat cum veritate destituuntur. Nusquam enim Christus ad Cananæam dixit, fides tua te salvam fecit: sed fiat tibi sicut vis, vel ut alter Evangelista ait: propter istum sermonem vade. Quis obsecro erat ille sermo? nullus profecto alius quam confessio ista, canis sum Cananæa Domine, sed catelli comedunt de micis. Si ergo & nostræ mulieres à Dæmoniis volunt liberari, hoc est à miseriis & calamitatibus hujus seculi, ne sint superbæ, ut hodie communiter sunt, verum confiteantur se canes, & etiam audient, fiat tibi sicut vis, nos vero cupimus audire, non sicut tu ô DEUS vis. Ita enim & Christus moriturus oravit: Pater transeat à me iste calix, non tamen sicut ego volo, sed sicut tu vis.

Th. 26. Sed levia forte sunt hæc: sit ergo dictum Cananææ ut mulieri sanguinis profluvio laboranti: fides tua te salvam fecit, quid inde? an propterea sequetur mulieres homines esse & animæ salutem consequi? absit. Nam salvari hic nihil aliud significat quam sanari in corpore, quod inde perspicitur, quia omnes mulieres quibuscunque hoc Christus dixit non animæ sed corporis tantum salutem petierunt. Maria Magdalena ut liberaretur à Dæmoniis, altera ut sanguinis profluvio.

tus, qui daret quod non peterent, præsertim cum nec istæ mulierculæ unquam ad Christum venissent ob animæ salutem, nisi ob corporis morbos summa eos necessitas coëgisset. Et Lucas non scribit salvavit, sed fides tua te servavit. Matthæus vero addit, & salva facta fuit à tempore illo, certe à tempore illo non habebat animæ salutem, cum DEUS hanc nobis prædestinaverit ab æterno, daturus demum in altera vita: sed servabatur statim à morbis in bona valetudine.

Th. 26. Fides autem, obstrepunt isti, est hominum tantum, ita stolidi infaniunt, ut etiam malint turpes Amphibologias objicere quam veritati credere: Diaboli credunt & contremiscunt: Estne jam fides hominum tantum. Nesciunt isti Asini distinguere inter veram illam fidem, animam justificantem, de qua Apostolus ait. Una est fides: Et aliam historicam quæ non est hominum tantum, sed & mulierum & Diabolorum. Quis sanus unquam docuit in muliere reperiri vivam fidem? Imò contrarium clamat Apostolus, & omnem ei adimit fidem scribens: mulierem salvari non per fidem, sed per generationem. Fidem etiam habent multi homines mali, sed mortuam, cadavera tamen sunt potius quam homines. Verum consistite hic paulisper Anabaptistæ, si fides est hominum tantum: Ergo infantes non sunt homines, quia non habent fidem: aut si habent, in fumum abiit vestra doctrina.

Th. 27. Sciebant mulieres, & credebant Christum esse verum illum promissum Messiam, qui posset facile sanare omnes morbos, sed sciebant etiam hoc, eum propter se non esse missum: Ideo cum Christus aliquando cum muliere loqueretur, obstupefactos fuisse Apostolos scribit Evangelista, quod profecto non caret mysterio: fecit tamen interdum summa necessitas, quæ & legem frangit, ubi jam non erat humanum remedium, velut Evangelistæ verbis utar: ubi jam omnem in medicos substantiam impenderant, ut cum ei lachrymantes, & trementes interdum casu obviam venirent ipsius misericordiam vi coactæ implorarent & peterent non panem ut homines, sed micam, non corpus tangendum sed simbriam saltem vestis. Christus ergo licet has

in

inhumaniter suspiceret ut fecit in Cananā, & in fœmina sanguinis profluvio laborante, ubi quod eum modo tetigisset indignabatur, tamen cum videret magnam earum esse fidem, hoc est longè firmitus credere, eum esse illum Filium DEI Adami & ejus posteris promissum, quam multos viros quorum gratia tamen solum modo venerat, tulit iis interdum extraordinarie opem, viris incredulis saltem in opprobrium. Hinc enim ille sermo non inveni tantam fidem in Israhel, hoc est, inter viros, quantam in muliere nihil ad me pertinente. Nec poterit hoc quispiam mirari, qui novit simili modo Christum ob ingratitude Judæorum regnum suum transtulisse ad gentes: Legimus apud medicos spem & fidem ægri erga medicum & medicinam plus efficere, quam ipsam cum medico medicinam. Possem ergo & apposite dicere talem modo fidem in mulieribus fuisse, nec Christum, hoc est medicum, nec medicinam iis opem tulisse, siquidem scriptum sit, fides tua te salvavit, & sic fidem eas salvasse non Christum.

Th. 28. Jam te cœpimus, inquit, mei Antagonistæ: duo enim contra te ipsum pronunciaisti: Unum Christum Adami posteris promissum: si posteris: Ergo & mulieribus, quæ sunt & ipsius posteritas, alterum, mulierem per generationem salvari. Si ergo per generationem salvatur, & homo est: at nolite mei amici ante victoriam triumphare, tum triumphate quando ostenderitis mulieres quoque Adami posteros esse: hoc tamen in æternam demonstrare non poteritis. Nam quæ sit Adami posteritatis expressè enumeratur in sacris Bibliis, tam in veteri quam in novo testamento. Notum enim est quem Adam genuerit, quem Filii ejus, quem denique nepotes, quem postea Abraham, nempe Isaac, Isaac Jacob, Jacob Judam, Judas Phares, Phares Efron & sic alii alios, usque ad hæc nostra tempora, mulieres autem quis genuerit nusquam extat, unde origenem traxerint est incertum, unde venerint dubitatur. Posteritas ergo Adami tantum restringitur ad viros, quod & inde non est obscurum, quia nulla filia dicta est primogenita licet ante filios nasceretur, sicut filii multi primogeniti dicti inveniuntur, etiam tum quando nativitate eorū aliquot jam sorores præcessissent.

Th. 29. Alterum argumentum, quod pro se esse putant, omnino est contra illos & facit pro me. Fateor me cum Apostolo dixisse, mulierem per generationem salvari, sed quod inde elicere possint eam esse hominem & animæ salutem consequi planè invalidum est: omnes enim sectarii, quotquot à temporibus Lutheri extiterunt, hominem sola fide justificari docent, si jam hoc verum, quomodo mulier homo esse potest, si quidem non fide sed generatione salvatur. Interpretor ego hoc verbum salvetur, ut ante, benè valere in hoc mundo, idque non facio dubiis conjecturis sed firmissimis argumentis. Ut enim mulier infœcunda & sterilis per non generationem damnatur, hoc est despecta & quasi infamis est, quemadmodum ex antiqua lege cognoscimus, ubi mulier sterilis in odio DEI putabatur: Ita enim scriptum est, maledicta sterilis quæ non habet semen in Israel: sic econtra prægnans & fœcunda salvatur. Nam ibidem mox additum est, benedicta autem cujus semen est Syon, quia hæc explet officium adjutorii, fœcus illa prior. Et hanc salvationem David clarius explicat, ubi describit filios sedentes ad mensam tanquam ramos olivarum.

Th. 30. Omnino stultum est asserere per salvari, hoc loco animæ salutem intelligi. Si enim per generationem mulieres salvantur, frustra tamen pro iis mortuus est Christus & frustra credunt: virgines denique omnes & viduæ & celibes, quæ nunquam genuerunt, damnabuntur & meretrices generatrices salvabuntur. Adhæc ait ipse CHRISTUS: væ prægnantibus, & mamma nutrientibus in illis diebus. Si ergo illis debet esse væ, quomodo per generationem hanc quæ cum dolore fit debent salvari, fœminæ profecto sceleris egregiam referrent mercedem, nam propterea salvarentur quod peccassent.

Th. 31. Ita quidem fore inquiunt, nisi Apostolus addidisset, si mulier permanferit in fide, verum cum in omnibus sacrarum literarum codicibus præsertim ab Anabaptistis versis, vel in textu vel in margine reperiatu si filii permanferint in fide, cui justius credendum? hoc fateri cogebuntur unum tantum ex his duobus sensum esse verum & genu-

genuinum, alterum falsum & suppositivum: si ergo ita se-
res habet, cur non malunt eum amplecti sensum, qui cum
totius sacrae scripturae harmonia concordat, quam eum qui
repugnat. Illud est omnium Evangelicorum axioma, eum
salvatum qui permanferit in fide nullo operum respectu.
Quod si verum aut legendum est, si filii permanferint in fi-
de, aut dicendum & omnes mulieres & virgines salutem
consecuturas in fide permanentes, licet nunquam genuissent,
& sic Paulum errare, qui & generationem ait necessariam,
& sibi contrarius, dum alibi ex operibus salutem negans, ge-
nerationem tamen poscat hic quae est opus. Tale autem
quipiam de Apostolo affirmare cum sit peccatum, viderent
miseri isti, quibus se involvant scripturis ad se detortis. Si-
cut itaque filii non permanentes in fide matrem non damnant
sic nec ei regnum caelorum consequenter permanentes. In
hoc tamen mundo benefit matri propter illam ut habemus
exemplum Mariae quae propter generationem Christi plena
gratia & benedicta inter mulieres fuit salvata.

Th. 32. Restat jam diluendum illud insolubile eorum
opinionem argumentum, mulieribus scilicet remitti pecca-
ta, ideoque, esse homines. Peccata autem iis remitti pro-
bant exemplo Mariae Magdalenae peccatricis à septem Dæ-
moniis obsessae, ad quam Christus dixit, remissa sunt
tibi peccata. Possent quidem hanc rationem facile rejicere,
quod unum exemplum non sit trahendum ad consequen-
tias, possent etiam dicere, peccata non tantum hominibus
remitti, sed & mulieribus, quae homines non sunt, & hoc
si dicerem, abunde me extricarem, sed repetam rem altius.
Inconfesso esse puto DEUM hoc præceptum: ne comedas
de arbore hac, mulieri non dedisse, viro saltem. Nam
mulier nec dum creata erat cum DEUS prohiberet, nec fuit
hoc præceptum post ejus creationem repetitum: Idecque
post peccatum nec vocavit eam DEUS, sed Adamum di-
cens, Adame ubi es? eiq; soli dixit cur comedisti de ligno,
de quo, ne comederes, tibi præceperam, ad mulierem non
item. Omnes etiam in Adam peccavimus non in Eva, &
ipsum originale peccatum non à matre, sed à patre contra-
himus

himus. Quare & vetus lex omne masculinum circumci-
di iussit; foeminas autem incircumcisas manere, peccatum
videlicet originis in eo sexu, qui peccasset solummodo pu-
niendum statuens: sic ergo in origine non peccavit, non
hodiè peccat mulier, quia nec nos peccaremus, nisi origi-
nale peccatum ab Adamo contraxissemus.

Th. 33. His præmissis intelligit quilibet peccata mu-
lierum, si quæ sunt, nihil differre à brutorum peccatis,
quando pauperiem fecisse vel aliquod aliud delictum perpe-
trasse dicantur. Nec poterit quis obstrepere Magdalenam
non similia habuisse peccata, quod eam Dæmones obsede-
rint, siquidem & porcos obsiderunt omni scelere vacuos.
Huc alludit Apostolus, inquiens, per unum hominem pec-
catum, intelligens Adamum. Evam vero non peccasse,
quare ne mediatore indiguit, sed potius ex femine ejus
nullo peccati contagio infecto mediator nasci debuit vir,
qui sic esset absq̃ peccato, quemadmodum illa nec legimus
uspiam in scripturis mulierem aliquam damnatam, quod
evidens signum est, nec in iis causã damnationis esse, nem-
pe peccatum.

Th. 34. Dixit quidem Eva, DEUS prohibuit ne tan-
geremus, sed falso ad id dicebat. Non enim DEUS mulie-
ri prohibuerat sed viro, nec prohibuerat tangere sed come-
dere, quare & imperitè addidit, ne fortè moriamur. Quid
enim opus fuisset dubitationis particula forte, si Eva certo
scivisset sibi esum pomi à DEO prohibitum fuisse: quocirca
etiam respondet serpens, nequaquam moriemini, quasi di-
ceret, quomodo tu debes mori, cui nequaquam hoc præce-
ptum datum est. Et res ipsa ostendit Evam post Esum mor-
tuam non esse, quia oculi ejus non aperiebantur, donec A-
damus comedisset: cur autem punivit eam DEUS, inqui-
unt, noli mirari. Nam & serpentem punivit, qui tamen
legem non habuit, nec homo fuit. Imò & punivisse nego.
Quomodo enim in dolore paries filios, pœna esse potuit,
cum, ut pareret DEUS Evæ iniunxerit' antequam illa ad-
huc arborem Paradyfi vidisset, nec in dolore parere est pœ-
na, siquidem omnia animalia irrationalia in dolore pariunt,
quæ nihil unquam peccaverunt.

Th. 35.

Th. 35. Quod si etiam scrutamur scripturas invenimus mulieribus malè facientibus fere semper benedici, easq̄ propterea laudari, quod malefecerunt. Laudatur Rachel quæ patrem suum Idolea quærentem pulchra dedinventione delusit. Laudatur Rebecca, quod per fraudem obtinuit Jacob benedictionem Patris. Raab meretrix decepit eos, qui quærebant exploratores Josuæ, & reputatum ei ad justitiam. Egressa est Jahel in occursum Sisaræ, dixitq̄ ad eum intra ad me Domine mi, ac petenti aquam dedit illi bibere de utre lactis, & operuit illum jacentem. Dormiente autem Sisara percussit clavum in caput ejus & interfecit illum, qui se fidei illius crediderat servandum: atq̄ pro hac insigni prodicione, benedicta, inquit scriptura, inter mulieres Jahel, benedicatur in tabernaculo suo. Quid Judith? Nonne scriptum? blanditiis Holofernum percussit in cervicem & abscidit caput ejus, hanc tamen benedicit, laudat & extollit scriptura & longè reputatur melior iniquitas mulieris, quam vir benefaciens.

Th. 36. Excusantur ab incestu Patris filia Loth, & non excusatur temulentus Pater, & successio ejus ejicitur ab Ecclesia DEI: excusatur incestuosa Thamar, & dicitur justior Patriarcha Juda, & fraudulentò incestu meretur propagare lineam salvatoris. Sic Christus absolvit mulierem in adulterio deprehensam, & puniri non permisit. Et legibus Imperatorum cavetur, ne mulier in adulterio deprehensa capite plectatur, imò ne ob debita incarceretur nisi ipse judex capite puniri velit. Quid quæso sunt hæc omnia quam aperta inditia, mulierum peccata revera non esse peccata: quare & convivæ assidentes, ut Lucas ait, cœperunt mirari quando fœminæ peccata remitteret Christus cum nulla habeat. Nec Magdalena laborabat propter remittenda peccata, sed propter pellendos Diabolos: ideo cum non hoc fine peccata ei remissa sint, ut vitam æternam consequatur, sed ut Diaboli pellantur, quis non videt aliò tendere remissionem peccatorum mulierum quam virorum. Adde quod solos Apostolos viros docuerit Christus orare Pater noster, iis ergo solis incumbit: dicere remitte nobis debita nostra, non mulieribus.

C

Th. 37.

Th. 37. Sed jam & aliis argumentis hoc quos volumus confirmemus. Legimus apud Lucam ad Christum allatos fuisse infantes. Jam cum infans sit generis communis, tam masculum quam foeminam complectitur, & credibile est, non tantum pueros ibi allatos fuisse, sed & puellas. Christus autem non dixit finite infantes ad me venire, ut & puellas intelligeret, sed specialiter dixit, finite pueros ad me venire, talium est regnum caelorum, puero- rum scilicet & non puellarum. Ideoq; & Apostoli prohibuerunt matribus ad Christum portare infantes; quod ibi immixtae erant puellae, nihil ad Christum pertinentes.

Th. 38. Matthæi 22. Saducaei quærebant à Christo cujus ista uxor futura esset in resurrectione mortuorum, quæ septem viris nupserat. Christus respondens ait, erratis nescientes scripturas: cur quæso errarunt? nempe quod mulieres resurrectiones stolide putabant, nescientes scripturas, cum in iis nihil de earum salute contineatur. Pergit Christus, in resurrectione neque matrimonium contrahent, cur non obsecro? quia nulla mulier erit in caelo, sed erunt sicut Angeli DEI: quales nunc sunt Angeli? certè masculi omnes non foeminae. Viri ergo soli ad caelum pertinent, mulieres nequaquam.

Th. 39. Christus ad propriam matrem dixit: Mulier quid mihi tecum. Si ergo cum matre, quæ illum genuit, illi nihil est: multo minus cum aliis mulieribus quid commune habet. Sed video quid hic objicient, Christum appellari filium hominis, esse autem Mariæ filium: Mariam ergo fuisse hominem. Concedamus autem illis hoc argumentum, & dicamus Mariam fuisse hominem, verum non natura, sed gratia: Sicut Christus Anabaptistis DEUS esse dicitur non natura, sed gratia. Ideo & Angelus dixit: Ave Maria gratia plena benedicta inter mulieres. Cur benedicta? quia illa fuit homo, & alia non. Deinde Maria, jure potest dici homo, quia peperit absq; viro & ipsa quasi viri opus complevit, pariant hodiernæ mulieres etiam absq; viris, & libenter eas homines nominabimus. Sed nulla firmior ratio est quam prior. Si enim filius gratia tantum est

est DEUS, cur non etiam mater homo gratia tantum, præfertim cum & Maria nunquam homo dicta inveniatur, nisi propter genitum Christum in genitura, cum dicitur Filius hominis. Ipsi quoque Anabaptistæ fatentur, hac Phrasi filius hominis, nihil aliud dici quam homo: & Hebraismum esse asseverant, quid ergo evincentisi hinc nullus filii respectus habetur. Nec video quomodo hinc matris respectus possit haberi, cum Christus dicat, non hanc esse ejus matrem, quæ illum genuit, sed eos omnes qui sermonem ejus audiunt & faciunt.

Th. 40. Cum mulier de Christo exclamaret: Beatus venter qui te portavit, & ubera quæ suxisti, reprehendit eam Christus, inquit: Quin imo beati, qui audiunt sermonem DEI & custodiunt illum. Vides ergo Christum, nolle ascribere mulieribus beatitudinem. Et si mater ipsius non beata est, quæ illum portavit, quomodo aliæ mulieres debent salvari? Tegitur illud quod est sordidum, cum autem mulieres capita perpetuo tegere ex præcepto divino cogantur, necesse est eas coram DEO esse sordidas, & non salvandas, quia nihil conquinatum & sordidum intrabit in regnum cælorum, præsertim cum adhuc viventes mortuæ dicantur fœminæ, si paululum voluptatibus indulserint.

Th. 41. Jam dilabuntur ad illud ad Galathos: Non est Judæus, neque Græcus, non est servus neque liber, non est masculus ac fœmina: nam vos idem estis in Christo. Et inde volunt probare mulierem esse hominem: sed stultè nimis. Si enim hoc dicto probatur mulierem esse hominem, probatur etiam Judæum & Græcum esse hominem: nam de omnibus fit sermo. Quid autem Apostolus faceret stultius vel magis ridiculum, quam si hoc loco vellet docere Judæum & Græcum esse hominem, cum id sit manifestum per se, ut probatione non sit opus. Si ergo hoc non docetur, nec mulier esse homo probatur, quæ hic continetur. Inquiunt, sed hi sunt unum vel idem Christus, ergo nulla est differentia. Præclare fanè: Christus ait ego & pater unum sumus, tamen negant Anabaptistæ Christum esse æque DEUM ut Patrem, negabimus ergo nos etiam Fœ-

minam æquè esse hominem ut virum, licet unum dicantur
pueri cum senibus, etiam idem sunt in CHRISTO. Nam
apud DEUM non est respectus personarum, tamen eas
Anabaptistæ ad Baptismum admittere nolunt, nec mulieri-
bus permittere, ut doceant in Ecclesia, cum tamen ad hoc
unum in Christo esse opinentur. Unde apparet pronomen
idem vel unum non semper æquabiliter accipi. Judæus &
Græcus idem est in Christo, sed tum scilicet, cum Judæum
exuit & fidelis fit. Fœminæ ergo in Christo unum esse vo-
lentes fœmineum sexum exuisse debebant, ut fiant homines,
quod cum facere non possunt manifesto apparet, quam pa-
rum ad Christum pertineant. Nos quidem veterem homi-
nem qui est Adamus exuere possumus, illi Evam exuere &
ante est inauditum & ridiculum. Porro animadvertite
Apostolum non dicere: In Christo neq; est masculus neque
fœmina, sicut dicit neq; Judæus, neque Græcus, neq; liber,
neque servus, sed loqui neq; masculus ac fœmina, annuens
particula; ac illam hanc non ita unum esse in Christo, quem-
admodum illi de quibus usurpat vocem NEQUE,

Th. 42. Et profecto non video quomodo mulieres
possint esse unum in Christo, cum ille ipse Christus & Apo-
stoli præceperint, ut is, qui vult esse perfectus & vitam æter-
nam ingredi, uxorem relinquat, & laudant propterea Ev-
nuchos, qui se castraverunt, ob regnum cœlorum mulieres
non attingentes. Christus etiam uxorem non duxit Apo-
stoli ductas rejecerunt, & aliis suaserunt, ut manerent si-
cut illi, addentes, eum demum verè Christo placiturum,
qui se matrimonio non copulaverit. Insuper ut omne
idem removerent, attestati sunt, bonum esse mulierem non
tangere.

Th. 43. Obtrudunt alii & hunc locum: Mulier cum
parit, dolorem habet, cum vero peperit gaudet quod ho-
mo natus est in mundum, quia vero & puellæ nascuntur,
evincere hinc student & mulieres esse homines. Sed quæ
mater unquam gavisa est nata filia? nulla certe, & magnus
ille Ochinus Anabaptistarum Corypheus in Dialogis suis
scriptum reliquit: mulieres natis filialibus non lætari, &

ma-

matres hoc ipsum affirmant, nec mirum. Cum enim ut Aristoteles ait, mulier sit monstrum in natura, vel ut Plato ait, magis animal irrationale, quam rationale: quæ mater ex hoc partu gaudere potest, præsertim cum scriptura tradat mulierem per generationem filiorum salvari non filiarum. Intelligendus ergo hic locus mulier cum peperit filium, gaudet, quod homo natus est, quia natus est generis masculini, nec ad fœminas torqueri potest. Circumspice deniq; omnia totius sacrae scripturae loca, ubi vocabulum homo extat cum ferè sint innumerabilia & invenies semper tantum masculos intelligi. Quare & hoc loco: si secus erit unum exemplum, perdant me mulieres.

Th. 44. Nec hic prætereundum est illud argumentum quod proferre solent: Christum Lucæ 8. excitasse à mortuis puellam, mulieres ergo resurrecturas, non animadvertunt acutuli isti, quid ibi à Christo dicatur, nempe non mortua est puella, sed dormit. Quid hæc verba aliud innuunt, quam si mortua fuisset, jam eam non resurrecturam, dormiebat ergo tantum Christi testimonio puella, nec adhuc mortua erat, ut vulgus opinabatur, quare non mirum eam surrexisse. Ideo & Christus ibidem præcepit omnibus, ne dicerent quod factum erat, ne forte mulieres hinc exemplum capientes, resurrectionem etiam ad se pertinere existimarent, è contra cum adolescentem suscitavit, non prohibuit sed Evangelista scribit: & exiit hic rumor in universam Judæam & in omnem finitimam regionem. Servus quoque ad Jairum veniens & significans, filiam ipsius mortuam esse; addidit: ne vexes magistrum, quod hanc ob causam dixit, quia sciebat puellis vel fœminis semel mortuis frustra Christi auxilium implorari, cum nec in novissimo die sint resurrecturae. Legimus de Beata Germano Britonano Episcopo; eum insigni miraculo asinum è mortuis excitasse, ut autem nemo inde ratiocinari potest, asinos resurrecturos, nisi & ipsi sit asinus: sic nec ex hac puella & reliquis valebit argumentum.

Th. 45. Jam pergamus: Scriptura manifestè inquit, caput Christi esse DEUM, sicut virum caput mulieris. Jam Anabaptistæ volunt concedere Christum esse DEUM, propterea

pterea quod ejus caput sit Deus, mulier ergo hac ratione non erit homo, quod caput ejus sit homo, aut si homo est, concedant quoq; Christum DEUM esse, & erit inter nos concordia.

Th. 46. Iidem Anabaptistæ nolunt baptizare infantes, quod nullum præceptum, nec exemplum habeant, quod eos Christus vel Apostoli baptizaverint, cur ergo mulieribus porrigunt sacramentum Eucharistiæ, cum quoq; nec exemplum nec præceptum habeant, quod iis vel Christus vel Apostoli porrexerint aut porrigere jusserint: nulla profecto in eis est ingenuitas aut sinceritas. Et nulla alia causa est, quod corpus Domini salutare mulieribus nunquam datum fuerit, quam quod hoc corpus pro iis non est passum, nec ad eas pertinet. Sed Baptismus pertinet ad illas inquirunt, cur non ergo & aliud Sacramentum. Nam mulierum baptizatarum habemus exempla, ut Lydiæ. Audio, sed concedam hoc illis argumentum, quando mihi quoq; concesserint ab uno Sacramento ad aliud argumentari: Baptismus pertinere ad infantes, cum circumcisio pertinuerit, aut si hoc factum, erit & illud.

Th. 47. Scio quidem in scripturis reperiri exempla baptizatarum mulierum sed cum Papistæ & campanas & templa baptizent, an ea propterea sunt homines? Respondeo autem omnino esse contra præceptum Christi, ut mulieres baptizentur. Nam Christus dicit qui crediderit & baptizatus fuerit salvus erit, non quæ crediderit, nec articulus qui est generis communis, ut & fœmininum genus complectatur. Adhæc manifestum & Baptismus successisse circumcisioni quomodo ergo baptizari possunt, cum circumcisæ non fuerint mulieres. Accedit quod Christus jusserat Baptizare, in nomine Patris, Filii & Spiritus Sancti, qua forma nulla mulier baptizata legitur, illegitimus ergo erit Baptismus. Quare addo & istud, sicut per indulgentiam, circumcisionem permisit Paulus Christianis, quod tamen Christus non præceperat, sic & Baptismus initio mulieribus vitiose. Ideo & gratias agit Apostolus Deo, quod non multos baptizaverit, & addit, se non esse missum ut baptizet, sed ut Evangelicet. Et cum non exemplis sed legibus sit judicandum, exempla baptizatarum omnino nullius sunt valoris, Th. 48.

Th. 48. Quid ajunt alii: Christus quamprimum à mortuis resurrexit, ostendit se primo mulierib⁹, quomodo ergo Christus ad eas spectare non potest. Sed replico, Christum quamprimum nasceretur, ostendit sese in stabulo bovi & Asino, ergo pecora ad Christum pertinent, ô stupiditatem! Non animadvertunt miseri isti, Christum nullam aliam ob causam initio mulieribus apparuisse, quam ut ejus resurrectio quamprimum & quam citissimè ubiq; divulgaretur. Cum enim mulieres sint garrulæ, quæ illæ sciunt, statim novit omnis civitas. Accedit quod mulier neq; jure divino neq; humano possit testari, non ergo potuit Christus eas resurrectionis suæ habere testes, cum testimonium earum sit invalidum. Ideo & Apostolus Thomas reliquis discipulis credere noluit, Christum à mortuis resurrexisse, quod mulieres saltem illis hoc dixerant, imo & alii Apostoli mulieres delirare putabant. Ita deniq; Christus resurgens sese mulieribus ostendit, ut noluerit, quæ eum noscerent, licet prope ei adstarent. Nam & propria mater filium noscere non potuit, sed putavit eum esse hortulanum, imo cum postea agnosceret, prohibuit Christus, ne eum tangeret. Hinc apparet quomodo Christus fœminas sua resurrectione honoraverit.

Th. 49. Clamant mulieres, loquimur, habemus rationem & animam rationalem. Ergo sumus homines, sed ego nego hæc omnia. Nam & multæ sunt aves, quæ loquuntur & asinus Balaami locutus est, homo tamen non fuit. Et sine ratione loqui, nihil aliud est, quàm non loqui. Eas autem loqui sine ratione inde apparet, quia jubet eas Apostolus tacere in Ecclesia, si enim rationaliter loqui possent, cur deberent tacere? Publica officia omnia illis legibus interdicta sunt, postulare in judicio etiam, prudentissimè non permittitur, repelluntur in jurisdictione, in arbitrio, in adoptione, intercessione, in procuratione, in tutela, in cura, in testamentaria & criminali causa, nullam aliam ob rationem, quàm quod rationem non habeant. Non enim sexus: impedire posset si ratio adesset: nec legimus uspiam DEUM mulieri inspirasse animam, & ipsi Anabaptistæ editis scriptis fententur & probant, mulieres animam non habere. Et etiam si mulieres rationem haberent, tamen hæc eas homines non efficeret, cum & Angeli & Diabolus animam rationalem habeant & loquantur, homines tamen non sint. In Christo habitat omnis

GA
Th
295

mnis plenitudo divinitatis corporaliter ait Apostolus, tamen Ebionitæ negant hanc efficere, ut Christus sit Deus, nec ergo & anima rationalis mulierem efficeret hominem, quamvis eam haberet. Animadvertit hoc doctissimus Cardinalis Hofius, qui negavit animam rationalem hominem constituere. Nam & bestia habent talem animam, cum Deus nos ad eas remittat, ut rationem ab iis discamus, dicens: Estote prudentes sicut serpentes & simplices sicut columbæ. Item I piger ad formicam, sed sola cognitio Dei facit hominem, qua reliqua animantia carent. Quod si quis contendere velit, mulieres Deum cognoscere fate-ri cogebitur, eas hanc cognitionem à viris communicatam habere. Nam scriptum est: mulier si quid vult scire, à viro discat. Ut autem divinitas Christi à patre communicata Christum non facit Deum, sic nec cognitio communicata mulierem hominem.

Th. 50. Nec curo illud ultimum omnium mulierum effugium: Omne simile gignere sibi simile, necesse ergo esse, ut mulier sit homo, quando quidem hominem procreet. Nam si hoc verum, mentiuntur Anabaptistæ, Christum non esse verum Deum. Pater enim si filium genuit, DEUM genuit sibi similem in procreatione, cum Filius nascitur; pater gignit sibi simile, nec est hic mater respicienda, quæ causa efficiens non est, sed tantum instrumentum, nascituræ proli nullam vitæ formam, addit, ut Physici dicunt. Si vero filia nascitur, jam non simile, quia hæc est monstrum, cum natura semper tendat ad optima & malit masculinum procreari, quam fœminam, ut Philosophi testantur. Nec mirum, cum ex equo & mulo quoque nascitur asinus; ex stercore equino Scarabæi, ex pinguedine pediculi, ita ut simile de simili sæpe fallat.

Th. 51. Probavi opinor quinquaginta invictissimis sacrarum literarum testimoniis, mulierem non esse hominem, nec eam salvari. Quod si non effeci, ostendi tamen universo mundo, quomodo hujus temporis hæretici, & præsertim Anabaptistæ sacram soleant explicare scripturam, & qua utantur methodo ad stabilien- da sua execranda dogmata. Prudenti satis, imprudentes autem mulierculas oratas volo, ut me pristina sua benevolentia & amore complectantur, quod si no- luerint, pereant, bestia in secula seculorum. Satis gloriæ & ex hoc tractatu ha- beo, quod in posterum more aliorum, hæreticus sim futurus, si non bonæ famæ tamen, magnæ.

BR

TM

